

Porin perusturva

Omavalvontasuunnitelma

Vanhuspalvelut
Palvelukoti Palmu-Pori
2019

Sisällysluettelo

OMAVALVONTASUUNNITELMA	4
1. JOHDANTO	5
2. LAINSÄÄDÄNTÖ	6
3. OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	9
3.1. Omavalvonnan suunnittelusta vastaavat johdon edustajat	9
3.2. Yksikön omavalvonnan vastuuhenkilöt	10
3.3. Omavalvontasuunnitelman päivittäminen ja seuranta	10
3.4. Omavalvontasuunnitelman julkisuus	10
4. TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	10
4.1. Toiminta-ajatus	10
4.2. Arvot ja toimintaperiaatteet	11
4.3. Vanhuspalveluiden tavoite	11
5. RISKINHALLINTA	12
5.1. Riskinhallinnan järjestelmät ja menettelytavat sekä riskien tunnistaminen	13
5.2. Riskinhallinta ja asiakas- / potilasturvallisuus	13
5.3. Riskinhallinta ja työturvallisuus	13
5.4. Riskien käsitteleminen ja korjaavat toimenpiteet	14
6. ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET	15
6.1. Palvelutarpeen arviointi	15
6.2. Hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelma	16
6.3. Omahoitajuus palvelukoti Palmu-Porissa	17
6.3.1. Omahoitajan tehtävät	17
6.3.2. Sairaanhoidajan tehtävät	18
6.4. Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen	18
6.5. Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen periaatteet	20
6.6. Asiakkaan kohtelu	20
6.7. Palautteen kerääminen	22
6.8. Palautteen käsittely ja käyttö toiminnan kehittämisessä	22
6.9. Asiakkaan oikeusturva	23
7. PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA	24
7.1. Hyvinvointia ja kuntoutumista tukeva toiminta	24
7.2. Ravitsemus	25
7.3. Hygieniäkäytännöt	26
7.4. Terveysten- ja sairaanhoito	27
7.5. Lääkehoito	28
7.6. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	30
7.7. Alihankintana tuotetut palvelut	30
8. ASIAKASTURVALLISUUS	31
8.1. Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa	31
8.2. Hoito- ja hoivahenkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet	32

8.3.	Henkilöstön rekrytointin periaatteet ja sijaisten käyttö	32
8.4.	Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta	33
8.5.	Toimitilat	34
8.6.	Teknologiset ratkaisut	34
8.7.	Terveystuollon laitteiden ja tarvikkeiden hankinta, käytön ohjaus ja huolto	34
8.8.	Asiakas- ja potilastietojen käsittely	35
8.9.	Sosiaali- ja terveystuollon tietojärjestelmien omavalvonta	36
9.	KEHITTÄMISSUUNNITELMA	36
10.	OMAVALTONTASUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN	37

OMAVALVONTASUUNNITELMA

Palveluntuottajaa koskevat tiedot

Palveluntuottaja Porin Perusturva PL 121, 28101 PORI puh. (02) 621 3500 fax (02) 635 3715 perusturva(@)pori.fi etunimi.sukunimi(@)pori.fi Palveluntuottajan Y-tunnus: 0137323-9	
Toimintayksikön nimi Palvelukoti Palmu-Pori	
Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä Tehostettu palveluasuminen, ikääntyneille. Paikkamäärä 68.	
Toimintayksikön yhteystiedot Maantiekatu 31 E	
Postinumero 28120	Postitoimipaikka Pori
Toimintayksikön vastaavat Vanhuspalveluiden esimies Pia Jeskanen, Palvelukoti Palmu-Pori (Dyyni) Vanhuspalveluiden esimies Petri Jalonen, Palvelukoti Palmu-Pori (Keidas) Vanhuspalveluiden päällikkö, Läntinen alue Katriina Virtanen Vanhuspalveluiden johtaja Pirjo Rehula	Yhteystiedot Maantiekatu 31 E, 28120 Pori, Puh. 044 701 3095 Maantiekatu 31 E, 28120 Pori, Puh. 044 701 3114 Maantiekatu 31 D, 28120 Pori, p. 044 701 6751 Maantiekatu 31 D, 28120 Pori, Puh. 044 701 4463
Alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat Yksiköt täydentävät ja muuttavat tiedot tarvittaessa Ateriapalvelut: Porin palveluliikelaitos siivous- ja puhtauspalvelut: ISS-palvelut Tekninen - ja kiinteistöhuolto: ISS-palvelut Jätehuolto: Veikko Lehti Oy Tietosuojajätehuolto: Paperinkeräys Oy Hyllytyspalvelu: Satshp, Logistiikkakeskus Laboratorio, rtg ja välinehuolto: Satshp, SataDiag Lääkehuolto: Satshp Satadiag / Porin Karhuapteekki Lääkäripalvelut: Pihlajalinna Terveys Oy Kaivokatu (Doctagon) Tekstiilihuolto: Puro Tekstiilihuolto Oy Atk-palvelut: 2M-IT Oy Henkilöstön rekrytointi: Porin kaupunki, henkilöstöpalvelut (KuntaRekry), SarastiarekryOy Henkilökunnan terveydenhuolto: Terveystalo Pori Palkka- ja taloushallinto: Sarastia Oy Vartijapalvelut: Securitas oy	

1. JOHDANTO

Omavalvonnalla tarkoitetaan palvelujen tuottajan omatoimista laadun varmistamista siten, että toiminnassa toteutuvat lainsäädännön, valvontaohjelmien ja laatusuositusten sekä palvelujen tuottajan itse omalle toiminnalleen asettamat laatuvaatimukset. Omavalvontasuunnitelmalla tarkoitetaan laadun ja asiakasturvallisuuden varmistamiseksi suunniteltujen menettelyjen kirjallista kuvaamista ja siinä käytettäviä asiakirjoja.

Omavalvontasuunnitelma on laadittava yhteistyössä johdon ja työntekijöiden kanssa. Henkilökunnalta vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä taitoa elää muutoksessa, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista. Omavalvontasuunnitelman huolelliseen laadintaan on syytä panostaa ja hyödyntää siinä henkilöstön ammattitaitoa laajasti.

Onnistunut omavalvonta:

- varmistaa toiminnan laadun ja asiakasturvallisuuden
- varmistaa henkilöstön hyvinvoinnin
- vahvistaa organisaation myönteistä julkisuuskuvaa turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoajana.

Omavalvonta on työkalu, jonka avulla voidaan kehittää ja seurata palvelujen laatua toimintayksiköiden päivittäisessä työssä. Omavalvonnan perusidea on siinä, että toimintayksikölle on laadittu kirjallinen suunnitelma, jonka avulla asiakkaan palveluissa esiintyvät epäkohdat ja palvelun onnistumisen kannalta epävarmat ja riskiä aiheuttavat tilanteet pystytään tunnistamaan, ehkäisemään ja korjaamaan nopeasti. Omavalvonta perustuu yksikössä toteutettavaan riskinhallintaan, jossa palveluprosesseja arvioidaan laadun ja asiakasturvallisuuden näkökulmasta. Tarkoituksena on ennaltaehkäistä riskien toteutuminen ja reagoida havaittuihin kriittisiin työvaiheisiin tai kehittämistä vaativiin asioihin suunnitelmallisesti ja nopeasti.

Omavalvonnan tavoitteet:

- laadukkaat ja asiakasturvalliset palvelut
- avoin, oppiva toimintakulttuuri
- edistää asiakkaiden valinnan mahdollisuuksia
- asiakkaan osallisuuden parantaminen
- yhtenäiset palveluprosessit
- palveluprosessien seurannan ja arvioinnin kehittäminen
- valvonnan painopiste ennakolliseen valvontaan

Riskienhallinnan ja omavalvonnan perusidea on, että asiakkaan arjessa näkyvät epäkohdat ja palvelun onnistumisen kannalta epävarmat riskit ja kriittiset työvaiheet kyetään tunnistamaan, ehkäisemään ja korjaamaan nopeasti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen valvonnassa korostuu palveluntuottajien oma vastuu toiminnan asianmukaisuudesta ja tuottamiensa palvelujen laadusta sekä asiakas- ja potilasturvallisuudesta. Vanhuspalvelulaissa säädettiin julkisille palvelujen tuottajille velvollisuus ottaa käyttöön omavalvonta vuoden 2015 alussa.

Toimintayksikkökohtainen omavalvontasuunnitelma on pidettävä julkisesti nähtävänä ja se kertoo lukijalle, miten yksikössä varmistetaan, että palvelu toteutetaan laadukkaasti ja asiakasturvallisesti. Omavalvontasuunnitelma kertoo myös sen, miten yksikössä toimitaan, kun todetaan, että palvelu ei syystä tai toisesta toteudu sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti tai asiakasturvallisuus uhkaa vaarantua. Omavalvonnan tavoitteena on, että henkilökunta arvioi koko ajan omaa toimintaansa, kuulee asiakkaita ja omaisia laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä ottaa asiakaspalautteen huomioon toiminnan kehittämisessä.

Valviralle on annettu valtuutus antaa määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta. Omavalvontasuunnitelma on pidettävä toimintayksikössä julkisesti esillä, ja palvelujen tuottajan on seurattava sen toteutumista. (valvira.fi)

2. LAINSÄÄDÄNTÖ

Suomen perustuslaki (11.6.1999/731)

- 6 §: Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Sukupuolten tasa-arvoa edistetään yhteiskunnallisessa toiminnassa sekä työelämässä, erityisesti palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehtoista määrättäessä, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.

Hallintolaki (434/2003)

Laki asiakastietojen sähköisestä käsittelystä sosiaali- ja terveydenhuollossa (159/2007)

Henkilötietolaki (523/1999)

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

Yksityinen terveydenhuolto:

- Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990, 6 §): Palveluntuottajan on, toimiessaan useammassa kuin yhdessä toimipaikassa, laadittava omavalvontasuunnitelma, jonka sisällöstä Valvira antoi määräykset 1.10.2012.

Julkinen terveydenhuolto:

- Terveydenhuoltolaki (1326/2010) 8 § ja STM:n asetus 341/2011: Terveydenhuollon toimintayksikön on laadittava suunnitelma laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta. 8 §:n 4 momentin nojalla: suunnitelmassa on sovittava ainakin seuraavat asiat:
  - laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanon vastuuhenkilöt ja toimijat sekä miten johto vastaa edellytyksistä ja voimavaroista toteuttaa laadukasta ja potilasturvallista toimintaa;
  - laadukasta ja turvallista toimintaa tukevat henkilöstöjohtamisen periaatteet ja käytännöt sekä avointa turvallisuuskulttuuria tukevat arvot ja menettelytavat;
  - menettelytavat, joilla henkilökunta osallistuu moniammatilliseen laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden kehittämiseen ja saa palautetta oppimista ja oman toimintansa kehittämistä varten;
  - laadukkaan ja turvallisen toiminnan edellyttämä henkilöstön perehdyttäminen sekä toimintayksiköissä tapahtuva opiskelijoiden koulutus ja ohjaaminen;
  - menettelytavat, joilla potilas ja hänen läheisensä voivat antaa palautetta laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden puutteista, sekä menettelytavat, joilla potilaalle ja hänen läheiselleen annetaan tietoa ja tukea potilasta kohdanneen haittatapahtuman jälkeen;
  - toiminnassa käytettävät laadunhallinta-asiakirjat;
  - turvallisuus- ja laatuongelmien ennakoiminen sekä turvallisuusriskien tunnistaminen ja hallinta;
  - vaara- ja haittatapahtumien tunnistaminen ja raportointi, haittatapahtumien ilmoittaminen hoitoilmoitusjärjestelmään ja muiden säädösten edellyttämä raportointi ja korjaavia toimenpiteitä koskevat menettelytavat;
  - laadunhallinnassa ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanossa tarvittava yhteistyö sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alueella muiden sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden kanssa.
  - Suunnitelmassa on käsiteltävä ainakin palvelujen tarpeenmukainen saatavuus, hoitoketjut, toimintayksikön fyysinen ympäristö, terveydenhuoltoon liittyvät infektiot, lääkehoito ja lääkehuollon järjestäminen, terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet, henkilöstö, sen työnjako ja osaaminen, tietojärjestelmät ja potilasasiakirjamerkintöjen tekeminen sekä tiedonkulku toimintayksikön sisällä ja toimintayksikköjen välillä.
  - Suunnitelmassa on sovittava tavoista, joilla suunnitelman täytäntöönpanon toteuttamiseksi henkilöstölle annetaan tietoa ja koulutusta laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden periaatteista ja toimintakäytännöistä sekä suunnitelman sisällöstä.

- Suunnitelmassa on sovittava tavoista, joilla potilaille ja heidän läheisilleen tiedotetaan suunnitelmasta sekä potilaiden ja heidän läheistensä mahdollisuudesta edistää ja vaikuttaa laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden toteutumiseen.

- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta laadittavasta suunnitelmasta (341/2011).

Yksityinen sosiaalihuolto:

- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) 6 §: Yksityisten palveluntuottajan on laadittava toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseksi omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelujen tuottajan sosiaalipalvelut ja palvelukokonaisuudet. Valvira on päivittänyt yksityisten sosiaalipalvelujen omavalvontaa koskevan määräyksen, joka korvaa aiemman vuonna 2012 annetun määräyksen. Määräys tuli voimaan vuoden 2015 alussa (THL:n määräys Dnro 3344/05.00.00.01/2014).

Julkinen sosiaalihuolto:

- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista –23 § omavalvonnasta voimaan 1.1.2015 (THL:n määräys Dnro 3344/05.00.00.01/2014). Vanhuspalvelulaissa säädettiin julkisille palvelujen tuottajille velvollisuus ottaa käyttöön omavalvonta vuoden 2015 alussa. Vastaava velvollisuus tuli yksityisille sosiaalipalveluille jo vuonna 2012.
- Sosiaalihuoltolaki 2015 - 47 §: Sosiaalihuollon toimintayksikön tai muun toimintakokonaisuudesta vastaavan tahon on laadittava omavalvontasuunnitelma sosiaalihuollon laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Suunnitelma on pidettävä julkisesti nähtävänä, sen toteutumista on seurattava säännöllisesti ja toimintaa on kehitettävä asiakkailta sekä toimintayksikön henkilöstöltä säännöllisesti kerättävän palautteen perusteella. Omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta voidaan säätää tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.
- Sosiaalihuoltolaki 48 §: sosiaalihuollon ammattihenkilön on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä.
- Sosiaalihuoltolaki 49 §: Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön tulee käynnistää toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Henkilön on ilmoitettava asiasta salassapitosäännösten estämättä aluehallintovirastolle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei korjata viivytyksettä.
- Lastensuojelulaki (13.4.2007/417) - 26 §: n mukaan lastensuojeluasiasia tulee vireille hakemuksesta tai kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on saanut muutoin

tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta. Lastensuojeluasian vireille tulon jälkeen sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän on arvioitava välittömästi lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve.

- Toimeentulotukilaki (30.12.1997/1412) - Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyvät vuoden 2017 alussa Kelan hoidettavaksi. Kelasta saatava perustoimentulotuki ei kata kaikkien hakijoiden taloudellisen tuen tarvetta. Kunnissa on varauduttava siihen, että osa asiakkaista tarvitsee edelleen kuntien vastuulle jäävää täydentävää (7c §) tai ehkäisevää (13 §) toimeentulotukea.
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (3.4.1987/380) **3 a §**: palvelujen ja tukitoimien tarpeen selvittäminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun vammaisen henkilö taikka hänen laillinen edustajansa tai omaisensa, muu henkilö tai viranomainen on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnan viranomaiseen palvelujen saamiseksi.

Vammaisen henkilön tarvitsemien palvelujen ja tukitoimien selvittämiseksi on ilman aiheetonta viivytystä laadittava palvelusuunnitelma siten kuin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 7 §:ssä säädetään. Palvelusuunnitelma on tarkistettava, jos vammaisen henkilön palveluntarpeessa tai olosuhteissa tapahtuu muutoksia sekä muutoinakin tarpeen mukaan. Palveluja ja tukitoimia koskevat päätökset on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vammaisen henkilö tai hänen edustajansa on esittänyt palvelua tai tukitointa koskevan hakemuksen, jollei asian selvittäminen erityisestä syystä vaadi pitempää käsittelyaikaa.

- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000),
- Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015)

Tietojärjestelmien omavalvonta:

- Määräys sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien olennaisista vaatimuksista (THL/1305/4.09.00/2014). Määräys koskee sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007) säädettyjä tietojärjestelmien olennaisten vaatimusten sisältöä. Määräys tulee voimaan 1.2.2015.

3. OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

3.1. Omavalvonnan suunnittelusta vastaavat johdon edustajat

Porin perusturvakeskuksen omavalvontasuunnitelmien toteutumista valvoo ja suunnitelmat hyväksyy perusturvakeskuksen johtoryhmä. Käytännön suunnittelutyötä koordinoi perusturvajohtajan asettama laatu- ja turvallisuustyöryhmä.

Vanhuspalveluiden omavalvonnan suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaa vanhuspalveluiden johtaja Pirjo Rehula ja alueiden vanhuspalveluiden päälliköt Tarja Hagback (Itäinen alue), Katriina Virtanen (Läntinen alue) ja Taina Weckström (Pohjoinen alue).

3.2. Yksikön omavalvonnan vastuuhenkilöt

Esimiesten vastuut ja valtuudet on määritelty Porin perusturvakeskuksen toimintasäännön esimiesliitteessä.

http://patarumpu.pori.fi/perusturva/hallinto/Documents/Esimiesliite_Petultk_281116_§260.pdf

Palvelukoti Palmu-Porin omavalvonnan suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavat Läntisen alueen vanhuspalveluiden päällikkö Katriina Virtanen, Palvelukoti Palmu-Porin vanhuspalveluiden esimiehet Pia Jeskanen (Dyyni) ja Petri Jalonen (Keidas) sekä Palvelukoti Palmu-Porin koko henkilökunta.

Omavalvonnan suunnittelu ja kirjaaminen on tehty yhteisissä palaverissa. Poissaolijat ovat voineet osallistua muun muassa kommentoimalla suunnitelman osia kirjallisesti. Jokainen on lukenut valmiin suunnitelman ja on vastuussa sitoutumaan omavalvonnan mukaiseen toimintaan. Uudet työntekijät perehdytetään Palvelukoti Palmu-Porin omavalvontasuunnitelman noudattamiseen.

3.3. Omavalvontasuunnitelman päivittäminen ja seuranta

Palvelukoti Palmu-Porin omavalvontasuunnitelma päivitetään ja vahvistetaan vuosittain ja arkistoidaan Porin kaupunginarkiston ohjeiden mukaisesti. Toimintaohjeisiin tulleet muutokset kirjataan viiveettä omavalvontasuunnitelman työversioon (Porin perusturvakeskuksen intranet, Patarumpu). Päivityksestä vastaavat yksiköstä vastaava vanhuspalveluiden päällikkö ja vanhuspalveluiden esimiehet. Vastuuhenkilöt huolehtivat puutteellisten toimintojen korjaamisesta.

3.4. Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Asukkaat, omaiset ja yksikön omavalvonnasta kiinnostuneet voivat tutustua omavalvontasuunnitelmaan ilman erillistä pyyntöä. Yksikön omavalvontasuunnitelma on julkisesti nähtävillä Porin perusturvakeskuksen internet-sivuilla sekä Palvelukoti Palmu-Porin ilmoitustaululla.

4. TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

4.1. Toiminta-ajatus

Porin perusturvakeskus edistää yhteistoiminta-alueen asiakkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta yhteistyössä suunniteltujen oikea-aikaisten ja asiakasta lähellä tuotettujen peruspalvelujen avulla. Perustehtävän toteuttamisen mahdollistavat asiakkaita kunnioittava, osaava ja määrätietoinen johtaminen sekä asiantunteva, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Kaikki toiminta pohjautuu sekä alueelliseen että moniammatilliseen yhteistyöhön ja kumppanuuteen.

4.2. Arvot ja toimintaperiaatteet

Porin perusturvassa on sitouduttu seuraaviin ydinarvoihin

- Luottamus
- Kumppanuus
- Ihmisistä välittäminen
- Osaaminen

Palvelukoti Palmu-Porin henkilökunta on avannut perusturvakeskuksen arvot omaan yksikköönsä:

Palvelukoti Palmu-Porissa työskentelymme on osallistavaa ja voimavaralähtöistä. Asukasta tuetaan omatoimisuuteen kannustamalla häntä käyttämään jäljellä olevia voimavarojaan. Yksilölliset tavat ja tottumukset huomioidaan mahdollisuuksien rajoissa huomioiden muun muassa turvallisuusnäkökulmat. Itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan mahdollisimman hyvin. Käytössämme on omahoitajajärjestelmä.

Tavoitteenamme on rakentava yhteistyö sekä hyvä vuorovaikutus asukkaiden, omaisten ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Hyvä vuorovaikutus näkyy tavassamme vastaanottaa avoimesti asukas, omaiset, uudet työntekijät, opiskelijat ja muut yhteistyötahot. Arvoperusta sisältää kunnioituksen, inhimillisyyden, kuuntelun ja läsnäolon toista ihmistä kohtaan.

Luotamme työyhteisössä toistemme ammattitaitoon. Jatkuva kouluttautuminen lisää osaamista ja asukkaan luottamusta toimintaamme. Uusin tieto tuodaan työyhteisöön ja pyrimme kehittämään omaa toimintaamme sekä työskentelytapojamme. Olemme avoimia uusia asioita kohtaan ja rohkenemme kysyä tarvittaessa opastusta. Henkilöstön eri osaamisalueita hyödynnetään asiakastyössä. Tavoitteenamme on avoin tiedonkulku kaikkien yhteistyötahojen kanssa. Työskentelyssämme noudatamme salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta.

4.3. Vanhuspalveluiden tavoite

Palvelukoti Palmu-Porissa päätavoitteenamme on: Hyvä ja arvokas vanhuus.

Porin yhteistoiminta-alueelle on laadittu vanhuspalveluiden suunnitelma vuoteen 2020.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Vanhustrategia2013%20lautakunnassa%20päivitetty%206.4.2016.doc>

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää vanhuspalveluiden painopisteen siirtämistä hoidosta ja hoivasta sairauksien ennaltaehkäisyyn, toimintakyvyn ylläpitämiseen, yksinäisyyden tunnistamiseen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Vanhuspalvelut edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä sekä kehittämistä asiakaslähtöisesti palvelujen suunnitteluun. Vanhuspalveluiden tehtävä on myös valvoa yhteistyötahoiltaan tilaamiensa palveluiden laatua.

Porin perusturvakeskuksen yhteistoiminta-alueella ikääntyvä kokee olonsa turvalliseksi ja arvostetuksi ja voi elää hyvää elämää. Monipuolinen palvelutarjonta mahdollistaa iäkkäänä asumisen kotona niin kauan kuin se on ihmisarvo kunnioittaen tarkoituksenmukaista. Tämän jälkeen iäkäs saa itse olla vaikuttamassa ympärivuorokautisen hoidon yksikön valintaan, missä hänet hoidetaan parhaalla mahdollisella tavalla siirtämättä enää muihin yksiköihin.

Palvelukoti Palmu-Porissa tulemme päätavoitteeseen päästäksemme määrittelemään myös osatavoitteet, jotka ovat: läpinäkyvät prosessit, vuorovaikutuksen ja tiedonkulun vahvistaminen, osaamisen varmistaminen ja täysi hyödyntäminen sekä tasapainoinen talous. Toimintamme Palmu-Porissa aikataulutetaan vuosittain päivitettävään yksikkökohtaisiin vuosikelloihin.

Palvelukoti Palmu-Porissa jokaisella asukkaalla on oma huone, johon saa tuoda omia tuttuja tavaroita. Tarvittaessa huoneiden ovet voi pitää lukittuna. Hoitosuhteessa tavoitteina ovat kiireettömyyden tunne, asukkaan kuunteleminen ja aito läsnäolo. Hoitaminen pyritään toteuttamaan rauhallisesti aikaa antaen. Hoidossa noudatetaan annettuja turvallisuusohjeita, laatusuosituksia, lakeja ja eettisiä ohjeita.

Asukkaan itsemääräämisoikeutta ja persoonaa kunnioitetaan ja häntä hoidetaan yksilöllisesti turvallisuuskäytännöt huomioiden. Hoito- ja palvelusuunnitelma laaditaan mahdollisimman nopeasti asukkaan muutettua. Suunnitelma tehdään yhteistyössä asukkaan, omaisen ja omahoitajaparin kanssa.

Työskentelymme on voimavaralähtöistä ja osallistavaa. Turvallinen ja inhimillinen hoitotyö mahdollistuu käyttämällä muun muassa erilaisia apuvälineitä. Kirjaamisella ja raportoinnilla huolehdimme ajanmukaisen tiedon siirtymisestä eri vuorojen ja hoitajien vaihtuessa. Hälytysjärjestelmät ja sprinklerit tuovat turvallisuutta arkeen. Viihtyisä takaterassi ja yksiköiden saunat tuovat kodinomaisuutta palvelukodissa asumiseen. Asukkaalle mahdollistetaan osallistuminen häntä kiinnostavaan talon sisäiseen virike- ja virkistystoimintaan. Mahdollisuuksien mukaan osallistumme myös talon ulkopuolella järjestettäviin tapahtumiin (esim. retket ja paikalliset tapahtumat).

Hyvä perushoito / saattohoito toteutetaan yksikössä loppuun asti. Lääkäri sopii etukäteen hoitolinjoista ja asukkaan hoitotahto kirjataan Riskitietoihin, tiivistelmälehdelle ja hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Tarvittaessa siirrosta sairaalaan keskustellaan yhteistyössä lääkärin, omaisen ja asukkaan kanssa. Käytössä on Pihlajalinna Terveys Oy:n (Doctagon) vastuulääkäri, mobiililääkäri ja -hoitaja sekä kotisairaalan palvelut.

5. RISKINHALLINTA

Porin perusturvakeskuksen turvallisuuspäällikkönä toimii terveys- ja sairaalapalveluiden johtaja Anna-Liisa Koivisto. Yleisestä turvallisuusasioiden kehittämisestä ja toteuttamisesta vastaa turvallisuuskoordinaattori Minna Vitikainen. Ensiapuvalmiuksista vastaa sairaanhoitaja Virpi

Lindström. Perusturvakeskuksessa toimii laatu- ja turvallisuustyöryhmä, jonka tehtävänä mm. on turvallisuuteen liittyvien tehtävien suunnittelu, aikataulutusta ja seuranta.

5.1. Riskinhallinnan järjestelmät ja menettelytavat sekä riskien tunnistaminen

Riskinhallinta on olennainen osa omavalvontaa. Riskien ennalta ehkäiseminen tapahtuu tunnistamalla mahdolliset riskit ja ne kriittiset työvaiheet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen uhkaavat vaarantua. Riskinhallinnalla organisaatio oppii mm.

- tunnistamaan toiminnassa kriittiset työvaiheet ja epäkohdat, joihin tarttumalla riskien toteutuminen voidaan ehkäistä tai lieventää niiden seurauksia,
- ymmärtämään ja hallitsemaan paremmin yksiköiden työtehtäviä sekä yksikön ja organisaation perustehtävää,
- miten organisaatio toimii ja miten sen tulisi toimia turvallisuuden näkökulmasta.

Riskinhallinta on jatkuvaa arviointia ja kehittämistä. Jatkuva arviointi ja kehittäminen tarkoittavat, että yksikön toiminnassa huomioidaan jatkuva muutos ja sen aiheuttamat mahdolliset uudet turvallisuusriskit. Turvallisuuden edistäminen ja riskinhallinta kuuluvat jokaisen työntekijän työnkuvaan. Toimivan riskinhallinnan avain on organisaation avoin ilmapiiri, joka mahdollistaa virheiden esille ottamisen ja siten toiminnan kehittämisen. Riskinhallintaan kuuluu haittatapahtumien ja läheltäpiti -tilanteiden kirjaaminen, analysointi ja raportointi.

5.2. Riskinhallinta ja asiakas- / potilasturvallisuus

Perusturvakeskuksen laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden suunnitelmassa kuvataan perusturvakeskuksen laatu- ja potilasturvallisuuspolitiikka, laatu- ja potilasturvallisuusjärjestelmä sekä laadun ja potilasturvallisuuden toimintaohjeita.

[http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut
asiakirjat/Potilasturvallisuus/Potilasturvallisuustyöryhmä/Laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden
suunnitelma_Petultk_03062013.docx](http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Potilasturvallisuus/Potilasturvallisuustyöryhmä/Laadunhallinnan%20ja%20potilasturvallisuuden%20suunnitelma_Petultk_03062013.docx)

Haittatapaukset kirjataan käytössä olevaan HaiPro-ohjelmaan. Käytössä on sähköinen ilmoituslomake, josta tiedot kirjautuvat suoraan tietokantaan jatkokäsittelyä varten.

[http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/HaiPro/haipro_ilmoittajan_ohje.p
df](http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/HaiPro/haipro_ilmoittajan_ohje.pdf)

5.3. Riskinhallinta ja työturvallisuus

1.1.2003 voimaan tullut työturvallisuuslaki (738/2002) velvoittaa työnantajan selvittämään ja arvioimaan työn vaarat eli toteuttamaan työpaikoillaan riskien arvioinnin. Vaarojen tunnistaminen on

riskien arvioinnin tärkein vaihe. Tavoitteena on tunnistaa kaikki merkittävät turvallisuuspuutteet, jotka saattavat aiheuttaa haittaa työntekijän terveydelle tai turvallisuudelle.

Työssä esiintyvät vaara- ja haittatekijät on tunnistettava ja arvioitava kaikilla työpaikoilla kiinnittäen erityisesti huomiota lain 5. luvussa esitettyihin työssä mahdollisesti esiintyviin vaaratekijöihin, joita ovat fyysiset vaaratekijät, tapaturman vaarat, ergonomia, kemialliset ja biologiset altisteet sekä henkinen kuormittuminen ja psykososiaaliset kuormitustekijät. Vaarojen selvittäminen on suunnitelmallista ja säännöllistä toimintaa ja toteutetaan vuosittain.

Riskien arviointi on käynnistetty Porin kaupungin työpaikoilla 5/2004 annetulla ohjeistuksella.
<http://patarumpu.pori.fi/henkilosto/koulutus/Documents/Riskienarviointi.doc>

WPro -työturvallisuuden hallintajärjestelmä on otettu käyttöön 1.7.2016. Järjestelmän työturvallisuusilmoituksella ilmoitetaan kaikki läheltäpiti -tilanteet ja työtapaturmat. Se toimii lisäksi työn vaarojen tunnistamisen ja riskien suuruuden arvioinnin työkaluna sisältäen myös työterveyshuollon työpaikkaselvitykset. Järjestelmään kuuluu raportointityökalu ja se on yhteensopiva Pohjolan-yrityskansion kanssa.

5.4. Riskien käsitteleminen ja korjaavat toimenpiteet

HaiPro ja Wpro –ilmoitukset, läheltäpiti- tilanteet ja työtapaturmat käydään läpi yksikössä yhdessä henkilökunnan kanssa.

HaiPro- ja Wpro –ilmoitukset käydään läpi palvelukodin yksiköissä yhdessä henkilökunnan kanssa. Korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytään välittömästi ja kehittämistoimenpiteistä keskustellaan yhdessä muun muassa osastotunnilla. Laite- ja ympäristön turvallisuuteen liittyvissä tekijöissä on jokainen työntekijä velvollinen huolehtimaan ja tiedottamaan mahdollisista poikkeamista ja riskitekijöistä esimiehelle tai työvuoron vastaavalle työntekijälle. Kiinteistöön ja irtaimistoon kuuluviin asioihin liittyen asia ohjataan ISS:n hoidettavaksi.

Palvelukoti Palmu-Porin palaverissa käsitellään kehittämiskohteita ja mahdollisia riskejä sekä niiden torjuntaa. Tiedotus työyhteisössä tapahtuu yksiköiden säännöllisissä palaverissa noin neljän viikon välein sekä tarpeen mukaan keskustelemalla.

HaiPro:n käsittely

Vanhuspalveluiden esimies käsittelee henkilökunnan tekemät HaiPro –ilmoitukset sähköisesti. Ohjelman kautta siirretään haittatapahtumatiedot ja tietojen käsittely organisaatiossa edelleen johdon ja turvallisuusvastaavien tarkasteltavaksi. Yhteistyötahoihin ollaan tarvittaessa yhteydessä puhelimitse ja/tai sähköpostilla.

HaiPro:n käsittelystä on ohje Patarummussa.

http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/HaiPro/haipro_kasittelijan_ohje.pdf

Palvelukoti Palmu-Porissa esimiehen tietoon tuodaan välittömästi joko suullisesti tai kirjallisesti ilmenneet epäkohdat. Tarvittavat toimenpiteet tehdään välittömästi. Laatupoikkeamat käsitellään käyttäen muun muassa poikkeamia varten tehtyjä lomakkeita sekä ottamalla yhteyttä suoraan tahoon, jota asia koskee. Esimies informoi tarvittaessa poikkeamasta myös vanhuspalveluiden päällikköä. Lääkäriin ollaan välittömästi yhteydessä, jos poikkeamasta aiheutuu asiakkaalle haittaa tai on annettu väärä lääkitys. Asukasta ja omaista informoidaan tapahtuneesta sovittuun käytännön mukaisesti.

Wpro:n käsittely

Työntekijään kohdistuvissa työtaturma- ja väkivaltatilanteissa työntekijä ilmoittaa tapahtuneesta välittömästi esimiehelle tai työvuorossa olevalle vastuuhenkilölle ja äkillistä hoitoa tarvitsevat toimenpiteet käynnistetään. Lisäksi täytetään työtaturmailmoitus WPro-ohjelmassa ja otetaan yhteys työterveyshuoltoon. Tarvittaviin muutostoiimiin ryhdytään välittömästi ja asiasta informoidaan tarvittaessa myös vanhuspalveluiden päällikköä.

Tilanteeseen liittyvät lomakkeet, myös läheltäpiti –tapaukset, täytetään WPro -työturvallisuuden hallintajärjestelmään, jossa vanhuspalveluiden esimies käsittelee ne sähköisesti.

Ohjelman kautta siirretään haittatapahtumatiedot ja tietojen käsittely organisaatiossa edelleen johdon ja turvallisuusvastaavien tarkasteltavaksi. Yhteistyötahoihin ollaan tarvittaessa yhteydessä puhelimitse ja/tai sähköpostilla.

Wpro –työturvallisuuden hallintajärjestelmä.

<https://www.awanic.fi/haipro/147/wpro.asp>

Ilmoitus vaaratilanteesta tai läheltäpiti -tapauksesta täytetään yhdessä esimiehen kanssa.

Pistotaturmasta on ohje lääkehuoneessa ja Patarummussa; toimitaan ohjeen mukaan.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Forms/AllItems.aspx?RootFolder=%2fperusturva%2ftoimintaohje%2fJaetut%20asiakirjat%2fTartuntataudit%2fVerialtistukset&FolderCTID=0x012000C33C9A03A6B1DF4D812D3FD980D33884>

6. ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

6.1. Palvelutarpeen arviointi

Pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoitoon siirtymisen lähtökohtana on, että kaikki asukkaan kotona asumista tukevat palvelut on arvioitu ja käytetty. Kotona asuminen on ensisijainen vaihtoehto toimintakyvyn heikkenemisestä huolimatta.

Ympärivuorokautisen hoidon palveluihin hakeudutaan vanhuspalveluiden palveluohjaajien kautta. Hakijan lähipalvelualueen palveluohjaaja selvittää ja arvioi asukkaan kokonaistilannetta, palvelujen tarvetta ja tarkoituksenmukaista hoitopaikkaa yhdessä asukkaan ja hänen luvallaan häntä hoitavien muiden tahojen kanssa. Asukkaan ympärivuorokautisen hoidon tarve määritellään aina kokonaisarvioinnin perusteella ja käytössä olevat toimintakykymittarit (RaVa ja MMSE) ovat suuntaa antavia. Viranhaltijapäätöksen asiakkaan sijoituksesta tekee vanhuspalveluiden viranhaltija (SAS-toimisto). Asukkaan palvelutarpeen arviointia jatketaan yksikössä, jonne asukas sijoittuu.

Vanhuspalveluihin on laadittu ympärivuorokautisen hoidon hakuprosessi ja soveltamisohjeet.

[http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut asiakirjat/Vanhuspalvelut/Vanhuspalveluiden yhteiset toimintaohjeet/SAS-SIJOITUSOHJE 25012017.doc](http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Vanhuspalveluiden%20yhteiset%20toimintaohjeet/SAS-SIJOITUSOHJE%2025012017.doc)

Perusturvakeskuksen vanhuspalveluiden ympärivuorokautiseen hoitoon pääsyn kriteerit ovat yhtenäiset.

[http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut asiakirjat/Vanhuspalvelut/Ympärivuorokautinen hoito/Vanhusten pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoitoon pääsyn kriteerit.docx](http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Ymparivuorokautinen%20hoito/Vanhusten%20pitkaaikaiseen%20ymparivuorokautiseen%20hoitoon%20paaosyn%20kriteerit.docx)

6.2. Hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelma

Palvelukoti Palmu-Porissa omahoitajat sopivat ajan hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelmapalaveriin asukkaan ja omaisten tai hänen laillisen edustajansa kanssa mahdollisimman pian muuton jälkeen. Hoito- ja palvelusuunnitelma tehdään ilman aiheetonta viivytystä (tavoite kahden viikon sisällä asukkaaksi tulosta riippuu, miten hoitopalaverin osallistujat esim. omaiset saadaan kokoontumaan) ja sitä päivitetään säännöllisesti, kun asukkaan toimintakyvyssä tapahtuu hänen palvelutarpeeseensa vaikuttavia olennaisia muutoksia.

Hoito- ja palvelusuunnitelmalomake.

[../.../..../lomakkeet/Jaetut asiakirjat/Vanhuspalvelut/Hoito_ ja _palvelusuunnitelma.doc](http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Hoito_ja_palvelusuunnitelma.doc)

Hoito- ja palvelusuunnitelman tavoitteena on tukea ja edistää asiakaslähtöistä ja kuntouttavaa työtä. Suunnitelman laadinnassa asukas on oman elämänsä asiantuntijana. Hoito- ja palvelusuunnitelma kattaa kaikki toimintakyvyn ulottuvuudet, joita ovat fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky. Lisäksi siinä otetaan huomioon toimintakyvyn heikkenemistä ennakoivat eri ulottuvuuksiin liittyvät riskitekijät.

Hoito- ja palvelusuunnitelma koostuu asukkaan palvelujen tarpeista, hänen kanssaan suunnitelluista tavoitteista ja niiden saavuttamiseksi tehtävistä toimista tai tilanteen ratkaisemiseksi valituista keinoista tai palveluista. Hyvään suunnitelman toteutukseen sisältyy aina asukkaan tilanteen seuranta, kokemusten kirjaaminen ja toiminnan vaikutusten jatkuva kirjallinen arviointi (Effic). Asukkaan toimintakykyä ja hoidontarvetta arvioidaan muun muassa RaVa:n, MMSE:n ja MNA:n avulla.

Palvelukoti Palmu-Porissa kunnioitamme asukkaiden hoitotahtoa. Asukkaiden toiveet ja mielipiteet kirjataan heidän hoito- ja palvelusuunnitelmiinsa. Omaiset/läheiset täyttävät yhdessä asukkaan kanssa tiedonkeruu / elämänkulkukaavakkeen. Yksilölliset tavat ja tottumukset huomioidaan. Lääkärin kanssa tehdyt päätökset kuten saattohoito, ER, DNR kirjataan hoito- ja palvelusuunnitelmaan.

6.3. Omahoitajuus palvelukoti Palmu-Porissa

Omahoitajajärjestelmä ja omahoitajamalli perustuvat yksilövastuiseen hoitotyön filosofiaan. Omahoitajuus on hyvin toimiessaan hoitohenkilökunnalle korvaamaton työkalu: se helpottaa sekä asukkaan elämää että hoitajien työtä. Se on toimiva tapa myös omaisten kanssa tehtävälle yhteistyölle.

Omahoitajan tehtävänä on syvempi paneutuminen omahoidettavaan asukkaaseen ihmisenä. Omaisten kanssa keskustelu asukkaan elämästä, tavoista ja toiveista antavat paljon tarvittavaa tietoa omahoitajalle. Asukkaan muuttaessa uuteen kotiinsa omahoitajalla on luonnollisesti enemmän työtehtäviä ja hoidettavia asioita, mutta mahdollisimman alkuvaiheessa hyvin hoidetut asukkaan asiat ja muut omahoitajan tehtävät helpottuvat melko nopeasti.

Omahoitajana työskentely asukkaan kanssa perustuu tasavertaisuuteen ja luottamukselliseen yhteistyösuhteeseen. Omahoitaja vastaa asukkaansa hoidon suunnittelusta ja toteutumisesta yhdessä moniammatillisen tiimin kanssa. Omahoitajan tehtäviin kuuluu olla yhteydessä omaiseen aktiivisesti. Omahoitajuus korostuu, jos asukkaalla ei ole ollenkaan omaisia/läheisiä. Omahoitaja tiedottaa ja toimii tarvittaessa asukkaan "äänenä".

6.3.1. Omahoitajan tehtävät

Omahoitajan (lh/sh) tehtäviin kuuluvat:

- huolehtia, että asukas ja omaiset tietävät keitä omahoitajat ovat ja mitä se tarkoittaa
- sopia asukkaan ja omaisen/läheisen kanssa yhteistyön käytännöistä ja huolehtia osaltaan yhteistyön säännöllisyydestä
- tukea ja aktivoida asukasta omatoimisuuteen
- seurata asukkaan vointia ja tilaa kokonaisvaltaisesti ja raportoida mahdollisista muutoksista sairaanhoitajalle. On tarvittaessa yhteydessä lääkäriin.

- huolehtia tiedon kulusta muulle työyhteisölle ja toimia tarvittaessa asukkaan ”äänenä”
- huolehtia asukkaan sairaanhoidollisista ja lääkehoidollisista asioista ja olla tarvittaessa yhteydessä lääkäriin sekä myös huolehtia yhteydenpidosta omaisten kanssa ja tehdä moniammatillista yhteistyötä tarvittavien asiantuntijoiden kanssa
- päivittää hoito- ja palvelusuunnitelman tarvittaessa tai vähintään puoli vuosittain, tavoitteena kolmen kuukauden välein
- tehdä sairaanhoidollisia toimenpiteitä (esim. lääkinejektioit, ompeleiden poistot) ja huolehtia osaltaan, että erilaiset mittaukset (esim. painon seuranta, MMSE) tulevat tehdyksi
- huolehtia asukkaan päivittäiseen elämiseen liittyvistä asioista, esim. apuvälineet, tarkoituksenmukainen vaatetus, toimiva partakone, henkilökohtaiset hygieniatuotteet. Tarvittaessa, mikäli asukkaalla ei ole omaisia, huolehtia välttämättömästä asioinnista esim. erilaiset ostokset
- tilata asukkaalle tarvittaessa ajan jalkahoitajalle, parturiin yms., mikäli omainen antaa luvan
- huomioida, että merkkipäivät huomioidaan
- osallistua asukkaan saattohoidon suunnitteluun ja toteuttamiseen yhdessä lääkärin ja omaisten kanssa

6.3.2. Sairaanhoitajan tehtävät

Sairaanhoitajan tehtäviin omahoitajana toimimisen lisäksi kuuluvat:

- laatia asukkaalle yksilöllinen kuntoutussuunnitelma
- vastata, että asukkaan HOITOS- ja TIIV-lehdellä on hoitofraasien avulla tarvittavat tiedot
- vastata asiakkaiden lääkehoidon kokonaistoteutuksesta ja lääkelistojen ajantasaisuudesta lääkehoitosuunnitelman mukaisesti lääkärin ohjeen mukaan sekä oimittaa uudelle asukkaalle tai hänen valtuuttamalleen henkilölle allekirjoitettaviksi lääkehoitoon liittyvät kaavakkeet
- vastata apteekkitilauksista
- vastata laskimoverinäytteiden ottamisesta
- vastata IV-lääkityksen hoidosta
- vastata Marevanin annostelusta hoitotasolla olevien INR-arvojen kohdalla
- avustaa asukasta tai omaista kaavakkeiden täyttämässä, jotta asukas saa hänelle kuuluvat julkiset etuudet (Kela: eläkettä saavan hoitotuki)
- toimia omahoitajan työparina ja osallistua hoiva- ja hoitotyöhön
- vastata asukkaan vuosittaisten seurantojen tekemisestä (esim. RaVa) yhteistyössä omahoitajaparin kanssa.

6.4. Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Palvelukoti Palmu-Porissa asukkaan itsemääräämisoikeus on kaiken toiminnan lähtökohta, ja sitä kunnioitetaan kaikin mahdollisin keinoin. Hoitokulttuuri on osallistavaa ja vuorovaikutukseen perustuvaa. Asukkaiden toiveita ja tarpeita kysellään. Asukkaan ollessa kykenemätön esittämään

toiveitaan/tarpeitaan itse, pohditaan näitä asioita yhteistyössä omaisten/läheisten kanssa. Asukas saa sisustaa huoneensa omilla tavaroillaan ja pukeutua omiin vaatteisiinsa, jotka voi itse päivittäin valita. Jokaisessa huoneessa on oma wc- ja suihkutila. Jokaisen asukkaan huonetta kunnioitetaan mm. koputtamalla oveen ja asukkaan henkilökohtaisiin tavaroihin ei kosketa ilman lupaa.

Asukasta informoidaan mahdollisuudesta tehdä hoitotahto. Kirjallisella hoitotahtolla asukas voi ilmaista oman tahtonsa tulevasta hoidostaan tilanteissa, joissa ei itse esimerkiksi muistisairaudesta tai tajunnantason laskun vuoksi sitä pysty luotettavasti kertomaan. Myös lääkäri keskustelee erilaisista lääketieteellisistä hoitopäätöksistä asukkaan ja omaisen tai läheisen kanssa.

Perusturvakeskukseen on laadittu oma lomake hoitotahtoon ilmaisemiseksi.

http://patarumpu.pori.fi/perusturva/lomakkeet/Jaetut_asiakirjat/Vanhuspalvelut/hoitotahto.doc

Perusturvakeskuksessa on laadittu hoitotahtoon liittyvistä asioista oppaita omaisia / läheisiä varten.

http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Esitteet%20ja%20oppaat/hoitotahto_A4.pdf

http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut_asiakirjat/Vanhuspalvelut/Esitteet_oppaat/Elämän_loppuvaiheen_hoito_lopullinendocx.pdf

Asukkaalle voidaan nimetä edunvalvoja, mikäli hän ei sairauden tai muun syyn vuoksi kykene huolehtimaan asioistaan. Maistraatti selvittää hakemuksen tai ilmoituksen perusteella, tarvitseeko asukas edunvalvontaa.

Asukkaiden omien rahavarojen käytön seurannasta ja arvoesineiden käsittelystä on toimintaohje ja tilikortti-lomake.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Ymparivuorokautinen%20hoito/Asiakkaiden%20omien%20rahavarojen%20ja%20arvoesineiden%20käsittely%205.7.2017.doc>

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Ymparivuorokautinen%20hoito/Tilikortti.doc>

Lisäksi käytössä on asiakkaan omaisuusluettelo.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Ymparivuorokautinen%20hoito/Asiakkaan%20omaisuusluettelo.doc>

6.5. Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen periaatteet

Sosiaalihuollon asiakkaan hoito ja huolenpito perustuu ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen ja palveluja toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta asiakkaan itsemääräämisoikeutta. Perusoikeuksia rajoittavia toimenpiteitä käytetään vain äärimmäisissä tapauksissa. Rajoitustoimenpiteille on aina oltava laissa säädetty peruste ja sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun asiakkaan tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua.

Palvelukoti Palmu-Porissa rajoitustoimenpiteellä tarkoitetaan asukkaan hoitoon liittyviä rajoittavia toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä hänen itsensä tai toisen henkilön terveyteen tai turvallisuuteen kohdistuvan uhan vuoksi. Rajoitustoimina voivat olla istuinvyöt, sängyn laidat, magneettivyö, hygienihaalari, geriatrinen tuoli pöytälevyllä. Osaston ovet ulos ovat suljettuina.

Rajoitustoimenpiteistä ja niiden käytöstä keskustellaan aina asukkaan / omaisen kanssa ja päätöksen menetelmistä ja niiden käytöstä tekee lääkäri. Päätös on aina määräaikainen, jonka jälkeen tilanne arvioidaan uudelleen. Rajoitustoimenpiteiden käyttö edellyttää hoitajan valvontaa ja seurantaa. Lääkäri päättää seurannan ja valvonnan tiheydestä ja menetelmistä. Rajoitustoimenpiteet arvioidaan tapauskohtaisesti siten, että ne ovat oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään tai uhkaavaan vaaratilanteeseen nähden. Rajoitustoimenpiteitä pyritään vähentämään työn sisäisillä järjestelyillä ja muun muassa asukkaan aktiviteettien lisäämisellä. Perusturvakeskukseen on laadittu rajoitustoimenpiteiden osalta opas henkilökunnan käyttöön

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Esitteet%20ja%20oppaat/Rajoitustoimenpideopas.pdf>

6.6. Asiakkaan kohtelu

1.1.2016 alkaen sosiaalihuoltolain 48 § ja 49 § velvoittavat sosiaalihuollon henkilökunnan ilmoittamaan viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos he huomaavat tehtävissään epäkohtia tai ilmeisiä epäkohdan uhkia asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä. Epäkohdan ilmoittaneeseen henkilöön ei saa kohdistaa vastatoimia.

Toimintaohje ja ilmoituslomake.

../..Vanhuspalveluiden yhteiset toimintaohjeet/Ilmoitusvelvollisuus ohje.docx

../..Vanhuspalveluiden yhteiset toimintaohjeet/Ilmoitus asiakkaan epäasiallisesta kohtelusta sähkö.docx

Palvelukoti Palmu-Porissa panostetaan perehdytykseen, perusturvan arvojen jalkauttamiseen sekä eri ammattiryhmien eettisten ohjeiden noudattamiseen. Hoitajien ammattitaitoon panostetaan muun muassa koulutuksin sekä käymällä läpi yhteisiä toimintamalleja. Palvelukoti Palmu-Porissa

kiinnitetään huomiota ja reagoidaan aina epäasialliseen tai loukkaavaan käytökseen asiakkaita kohtaan. Jokainen työntekijä on vastuussa siitä, että kohtelee asiakkaita hyvin ja asiallisesti. Epäasiallinen tai loukkaava käyttäytyminen on kielletty. Myös asukailta ja omaisilta / läheisiltä edellytetään asiallista käyttäytymistä työntekijöitä kohtaan.

Mikäli Palvelukoti Palmu-Porissa esiintyy epäasiallista kohtelua, siihen puututaan välittömästi ja tilanne selvitetään keskustelemalla eri osapuolien kanssa. Asioista keskustellaan vanhuspalveluiden esimiehen kanssa, raportilla sekä palavereissa.

Ensisijaisesti työntekijän, joka havaitsee jonkun kohtelevan toista ihmistä epäasiallisesti, tulee puuttua asiaan välittömästi. Ristiriidat ratkaistaan tilannekohtaisesti paikan päällä. Mikäli epäasiallista kohtelua huomataan, niin työntekijöiden tulee ilmoittaa siitä heti vanhuspalveluiden esimiehelle ja tehdä HaiPro -ilmoitus. Huomatessaan työntekijän toimivan annettujen ohjeiden vastaisesti tai laiminlyövänsä tehtäviään, esimiehen tulee ensisijassa keskustella asiassa työntekijän ja tarpeen vaatiessa neuvoa ja opastaa työtehtävissä ja työpaikan toimintatavoissa. Esimies käsittelee HaiPron. Myös asukkaan kanssa keskustellaan, mitä on tapahtunut ja miten tilanne on vaikuttanut asiakkaaseen. Teon vakavuus ratkaisee aina sen, mistä kohdin päätetään huomautuksen ja varoituksen antamisesta työntekijälle.

Porin kaupungilla on ohjeet huomautuksen ja varoituksen antamisesta.

[http://patarumpu.pori.fi/henkilosto/ohjeetlomakkeet/Henkilijaoston_ptkset/Huomautuksen ja varoituksen antaminen Porissa.pdf](http://patarumpu.pori.fi/henkilosto/ohjeetlomakkeet/Henkilijaoston_ptkset/Huomautuksen_ja_varoituksen_antaminen_Porissa.pdf)

Myös asukkaan kanssa keskustellaan, mitä on tapahtunut ja miten tilanne on vaikuttanut asukkaaseen. Aina otetaan myös yhteys omaiseen ja selvitetään, mitä on tapahtunut ja miten se on vaikuttanut asukkaaseen. Asukkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa käsitellään asukasta kohdannut haittatapahtuma tai vaaratilanne. Riippuen tilanteesta tehdään erilaisia toimenpiteitä sekä keskustellaan ja kirjataan asia LifeCareen.

Epäasiallista kohtelua voi ilmetä myös toisen asukkaan taholta tapahtuvana koskemattomuuden tai väkivallan uhkana. Vaaratilanteita pyritään ennakoimaan riskienkartoituksella sekä tekemään tarvittavia kehittämistoimenpiteitä jo ennakkoon.

Kun väkivalta tai sen uhka kohdistuu toiseen asukkaaseen, niin tilanteesta tehdään myös HaiPro-ilmoitus ja asia käsitellään tarvittavien tahojen kanssa. Vakavat haittatapahtumat ilmoitetaan heti omaiselle soittamalla. Omaisen kanssa keskustellaan hänen vieraillessaan osastolla, jos asukkaalla on jokin poikkeava tilanne tai haasteellista käyttäytymistä, joka aiheuttaa vaaratilanteita.

Jos asukas on tyytymätön saamaansa palveluun tai kohteluun, hän voi olla yhteydessä yksiköstä vastaaviin esimiehiin tai hän voi kääntyä sosiaali- tai potilasasiamiehen puoleen. Asukkaalla on myös oikeus tehdä muistutus vanhuspalveluiden johtaja Pirjo Rehulalle, mikäli hän on tyytymätön

kohteluunsa (kts. kappale 6.8). Mahdolliset tapahtumat käsitellään tilanteen edellyttämällä tavalla työyksikössä.

Henkilökunta kirjaa WPro ilmoituksen tilanteissa, joissa väkivalta tai sen uhka kohdentuu heihin. Työterveyshuolto ja työsuojelu seuraavat henkilökuntaan kohdistuneita väkivaltatilanteita ja niistä aiheutuneita tapaturmia ja toteuttavat tarvittavat toimenpiteet. Turvallisuuskoordinaattorilta saa tilaamalla apua erilaisiin tilanteisiin esim. harjoittelun avulla. Porin Perusturvakeskuksen yhteistoiminta-alueella toimii lisäksi debriefing- eli jälkipuintityöryhmä.

6.7. Palautteen kerääminen

Palvelukoti Palmu-Porissa asukkaat ja heidän läheisensä osallistuvat yksikön toiminnan, laadun ja omavalvonnan kehittämiseen mm. kuulemalla heidän antamaansa palautetta ja toiveita. Kaikki palautteet käsitellään tarvittavien tahojen kanssa.

Hoitajien tehtäviin kuuluu kertoa asukkailta saamansa palaute esimiehelle, joka sitten toimii vaadittavalla tavalla informaation eteenpäin viemiseksi. Suullisesta palautteesta henkilökunta täyttää palvelun laatuun liittyvän ilmoituslomakkeen.

../../../../../../../../lomakkeet/Jaetut asiakirjat/Vanhuspalvelut/Palvelun laatuun liittyvä ilmoitus 2014.docx

Palautetta voi antaa myös sähköpostilla. Omaisten ilta toteutetaan kerran vuodessa. Hoitajilta kerätään laatu- ja tyytyväisyyskysely kerran vuodessa.

Vanhuspalvelut suorittaa vuosittain asiakastytyväisyyskyselyn ympärivuorokautisen hoidon asukkaille ja omaisille (myös puitesopimuskumppanit). Kyselyjen tuloksia käsitellään systemaattisesti jokaisessa vanhuspalveluiden yksikössä tarkoituksena etsiä keinoja konkreettiseen palveluiden laadun parantamiseen.

6.8. Palautteen käsittely ja käyttö toiminnan kehittämisessä

Palvelukoti Palmu-Porissa toivotaan, että asiakaspalautteet ja havaitut epäkohdat välitetään asiasta vastaavalle vanhuspalveluiden esimiehelle mahdollisimman pian.

Asukkaiden palautteisiin vastataan viipymättä ja vanhuspalveluiden esimies käsittelee palautteet henkilökunnan kanssa palautteen vaatimalla tavalla joko välittömästi tai osastopalaverissa. Uusia toimintatapoja otetaan käyttöön ja käytäntöjä muutetaan tarpeen vaatiessa toimivimmiksi. Kyselyjen tuloksia ja asiakaspalautteista saatua tietoa käsitellään työyksiköissä ja niitä käytetään toiminnan kehittämisessä. Palautetietoa käytetään myös koulutustarpeita arvioitaessa.

Omaisille pidetään omaisten iltoja, joissa keskustellaan hoitoon liittyvistä asioista. Illoissa keskustellaan palautteen antamisesta joko suoraan työntekijöille tai esimiehelle.

6.9. Asiakkaan oikeusturva

Asiakasta koskevat Lain sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), Lain potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) ja Lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) mukaiset oikeudet. Oikeuksia ovat esimerkiksi asukkaan mielipiteen, itsemääräämisoikeuden ja osallistumisen huomioiminen; asukkaan hyvä kohtelu, palvelu ja hoito; palvelu- ja hoitosuunnitelmien laadinta ja tietojen asianmukainen käsittely sekä asukkaan oikeusturvakeinojen käyttö.

Asukkaalla on oikeus tehdä muistutus saamastaan kohtelusta sosiaalihuollon toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle, siten kuin sosiaalihuoltolaissa säädetään.

Palvelukoti Palmu-Porin vastuuhenkilöt

Vanhuspalveluiden esimies Pia Jeskanen (Dyyni, 1.krs)
Puh. 044 701 3095
Maantiekatu 31 E, 28120 Pori

Vanhuspalveluiden esimies Petri Jalonen (Keidas, 2.krs)
Puh. 044 701 3114
Maantiekatu 31 E, 28120 Pori

Vanhuspalveluiden päällikkö, Läntinen alue, Katriina Virtanen
Puh. 044 701 6751
Maantiekatu 31 E, 28120 Pori

Johtava viranhaltija

Vanhuspalveluiden johtaja Pirjo Rehula
Puh. 044 701 4463
Maantiekatu 31 D, 28120 Pori

Asukas voi myös olla yhteydessä palveluun liittyvistä epäkohdista potilas- tai sosiaaliasiamieheen ja/tai tehdä kantelun valvontaviranomaisille, kuten aluehallintovirastolle (AVI). Muistutukset ja kantelut käsitellään viivytyksettä Porin perusturvalautakunnan yksilöjaostossa kuukausittaisen kokousaikataulun mukaisesti.

Perusturvakeskuksessa asiakkaiden ja potilaiden oikeuksista huolehtivat sosiaaliasiamies ja potilasasiamies.

Sosiaaliasiamies Jari Mäkinen
Puh. 044 707 9132
Postiosoite on: Ravanintie 359, 28450 Vanha-Ulvila

Sosiaaliamiehen tehtävänä on neuvoa sosiaalihuollon asiakasta. Neuvonta liittyy asiakkaan asemaan ja oikeuksiin. Asiat voivat liittyä kunnan tuottamiin sosiaalipalveluihin tai kunnan ostamiin yksityisiin sosiaalipalveluihin. Sosiaaliamies auttaa myös muistutuksen tekemisessä.

Muistutuslomake/sosiaaliamies

http://www.satshp.fi/kehitysvammapalvelut/Documents/Muistutuslomake_sosiaali.pdf

Sosiaaliamies internetissä.

<http://www.satshp.fi/potilaille/potilaan-oikeudet/Sivut/sosiaaliamies.aspx>

Potilasiamies Päivi Apajasalo

Puh. (02) 621 1341 tai 044 701 1341. Tapaaminen ajanvarauksella.

Porin perusturvakeskus

Maantiekatu 31

PL 33, 28601 Pori

Potilasiamiehen palveluja ovat:

- antaa potilaille ja heidän omaisilleen tietoa potilaan asemaan ja oikeuksiin liittyvissä asioissa
- neuvoo miten potilas voi toimia ollessaan tyytymätön terveydenhoidossa saamaansa hoitoon tai kohteluun
- ohjaa tarvittaessa myös muistutuksen/kantelun, potilasvahinkoilmoituksen tai korvaushakemuksen tekemisessä

7. PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

7.1. Hyvinvointia ja kuntoutumista tukeva toiminta

Palvelukoti Palmu-Porissa hoiva, hoito- ja kuntoutus toteutetaan yksilölähtöisesti asukkaan voimavaroja tukevalla hoitotyöllä. Asukkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmiin kirjataan tavoitteita, jotka liittyvät päivittäisiin toimintoihin, kuten liikkumiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.

Palvelukoti Palmu-Porissa asukkaiden fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen huomioidaan joka päivä päivittäisten toimintojen yhteydessä. Asiakasta kannustetaan omatoimisuuteen, huomioiden yksilölliset voimavarat. Kaikki työntekijät noudattavat jokaiselle asiakkaalle yksilöllisesti tehtyjä hoito- ja palvelusuunnitelmia. Tarvittaessa hankitaan apuvälineitä. Asukkaiden voinnista keskustellaan päivittäin raporteilla ja tarpeen mukaan muutetaan esimerkiksi liikkumisen tavoitteita ja apuvälineitä, mikäli tilanne niin vaatii tai on mahdollista. Tarjolla on erilaista virkistystoimintaa ja asiakkaita kannustetaan sosiaaliseen kanssakäymiseen esimerkiksi vieraillemalla toistensa luona. Ruokailu tapahtuu yhteisissä ruokailutiloissa.

Hoitajat järjestävät erilaista toimintaa päivittäin (mm. lehden lukua, askartelua, lauluhetkiä, bingoa ja pelejä). Seurakunta käy pitämässä hartauksia / keskusteluhetkiä, vapaaehtoistyöntekijät pitävät lukupiiriä joka toinen viikko ja työntekijät vetävät myös jumppaa. Lisäksi erilaisia ryhmiä käy meillä esiintymässä. Ulkoilumahdollisuutta tarjotaan asukkaille; myös omaiset voivat mahdollistaa asukkaan osallistumisen ulkoilemiseen.

Asukkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan päivittäin. Raportilla käsitellään muutoksia ja niihin reagoidaan nopeasti. Hoito- ja palvelusuunnitelmia päivitetään vähintään kuuden kuukauden välein. Erilaisilla mittareilla (mm. RaVa, MNA, MMSE) voimme myös arvioida toimintakykyä, hyvinvointia ja asukkaan fyysistä kuntoa.

7.2. Ravitseminen

Palvelukoti Palmu-Porissa asukkaan hoitotyön suunnitelmaan kirjataan tavoitteet ja keinot ravitsemuksesta ja siihen liittyvistä asioista kuten erityisruokavaliot, makutottumukset ja suunhoito. Asukkaan ravitsemustilaa arvioidaan päivittäin. Ravinnon saannin, painon, ravitsemustilan ja nestetasapainon seurannasta huolehditaan. Ravitsemusvastaavat löytyvät liitteestä 1.

Perusturvakeskukseen on laadittu ravitsemuskäsikirja ja ohjeita ikääntyneiden ravitsemuksen toteuttamiseen.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/default.aspx?RootFolder=%2Fperusturva%2Ftoimintaohje%2FJaetut%20asiakirjat%2FRavitsemusk%C3%A4sikirja&FolderCTID=0x012000C33C9A03A6B1DF4D812D3FD980D33884&View={503CC9EE-F51E-4490-BC57-4C74E82A0598}>

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/default.aspx?RootFolder=%2Fperusturva%2Ftoimintaohje%2FJaetut%20asiakirjat%2FRavitsemusneuvonta&FolderCTID=0x012000C33C9A03A6B1DF4D812D3FD980D33884&View={503CC9EE-F51E-4490-BC57-4C74E82A0598}>

Palvelukoti Palmu-Porin ravitsemuspalvelut tuotetaan ostopalveluna Porin Palveluliikelaitokselta. Päivittäinen ateriakokonaisuus on suunniteltu vastaamaan ikäihmisten ravitsemuksellisia tarpeita. Ravitsemussuosittelujen mukaan asukkaan päivittäin nauttima ruokamäärä tulee jakautua tasaisesti aamupalan, lounaan, välipalan, päivällisen sekä iltapalan kesken. Päivittäiset ateriat nautitaan säännöllisen, päivittäisen ateriarhythmin mukaisesti ja silloin energia jakaantuu tasaisemmin päivän aikana. Asukkaille tarjotaan mahdollisuus myöhäsiiltpalaan / yöpalaan, jotta yöpaasto ei ylitä suosituksen mukaista 11 tuntia. Säännöllinen, oikea ateriarhythmi pitää verensokerin tasaisena, kun ravintoaineet imeytyvät tasaisesti päivän aikana.

Päivittäisen aterioiden aloitus ajat ja rytmitys toteutuu asukkaan näkökulmasta seuraavasti:

aamiainen	klo 8.15 alkaen
lounas	klo 11.30 alkaen
päiväkahvi/välipala	klo 14.00 alkaen

päivällinen	klo 16.00 alkaen
iltapala	klo 19.00 alkaen
myöhäisiltapala	klo 21.00 alkaen

Mikäli asukas haluaa nukkua pidempään, hänelle tarjotaan aamupala myöhemmin. Lisäksi keittiöstä saa hakea välipalaa muulloinkin kuin ateria-aikojen mukaan. Asukkailla on myös omassa huoneessa jääkaappi, josta voi syödä omia herkuja.

Erityisruokavaliot huomioidaan samoin yksilölliset toiveet annoskoosta. Ruoka asetellaan lautaselle kauniisti. Ruokailuvälineet on valittu yksilöllisten tarpeiden mukaan (erikokoisia, painoisia ja mallisia välineitä) ja tarvittaessa ruokailussa avustetaan. Leivän (tummaa, vaaleaa, limppua ja näkkileipää) voi valita itse, samoin juomista on eri vaihtoehtoja (esimerkiksi eri maitoja, piimää, mehua, vettä ja kotikaljaa), joista voi mieleisensä päivittäin valita. Asiakkaat voivat itse maustaa ruokaansa esimerkiksi suolalla, mausteilla tai ketsupilla. Keittiöltä voidaan tilata normaaleiden ateriatilausten lisäksi esimerkiksi silliä, puolukkahilloa tai muita asiakkaiden mielitekoja.

Havainnointi, omaisten huomiot ja tarvittaessa yhteys otetaan ravitsemusterapeuttiin. Nesteitä ja ruoanmäärää voidaan arvioida myös pitämällä nestelistaa. Painoa seurataan kaikilta säännöllisesti tai tarvittaessa useammin. Ravitsemusterapeuttiin voidaan tarvittaessa olla yhteydessä ja saada siten neuvoja/ohjeita ruokavalioiden toteuttamiseen. Lisäksi voidaan tilata esimerkiksi runsasenergistä ruokaa. Lisäravinteita saadaan esimerkiksi omakustanteisilla tuotteilla.

7.3. Hygieniakäytännöt

Palvelukoti Palmu-Porin siivouspalvelut tuotetaan ostopalveluna ISS:ltä. ISS hoitaa yleiseen siisteyteen liittyvät toimet ja niiden arvioinnin. Näistä on laadittu palvelukuvaus, josta löytyy määritelmät ylläpitosiivoukselle sekä perussiivoukselle. Yleinen siisteystarkastus tiloihin tehdään vuosittain palveluntuottajan toimesta.

Palvelukoti Palmu-Porissa on yksiköihin nimetty hygieniavastaavat (liite1), jotka huolehtivat muun muassa henkilökuntaa koskevasta ajantasaisesta hygieniaohjeistuksesta. Jokainen on vastuussa yleisestä hygienia- ja siisteyden säilyttämisestä ja ylläpitämisestä. Uudet työntekijät perehdytetään heti työsuhteen alussa hyvin hygienia-asioihin (muun muassa tavanomaiset varotoimet, työvaatteet ja oikea suojainten käyttö).

Yksiköiden on mahdollista konsultoida Porin perusturvakeskuksen hygieniahoitajia, Katri Vuorta ja Eija Mettälää. Hygienia-asioista järjestetään koulutusta ja asiaa kerrataan riittävän usein osastotunneilla. Hygieniahoitaja suorittaa myös käsihygieniahavainnointia ja käsihuuhteiden kulutusta ja infektioita seurataan.

Henkilökunta noudattaa hygieniaan liittyviä ohjeita.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/default.aspx?RootFolder=%2Fperusturva%2Ftoimintaohje%2FJaetut%20asiakirjat%2FHygienia&FolderCTID=0x012000C33C9A03A6B1DF4D812D3FD980D33884&View={503CC9EE-F51E-4490-BC57-4C74E82A0598}>

Palvelukoti Palmu-Porissa huolehditaan asiakkaiden ja henkilökunnan käsihygienian toteutumisesta. Henkilökunnalle mahdollistetaan helposti ja lähellä saatavat käsihuuhteannostelijat. Käsien pesuun ja käsihuuhteen käyttöön on mahdollisuus myös asukkaille ja heidän omaisilleen sekä muille vierailijoille.

Asukkaiden yksilöllisissä hoito- ja palvelusuunnitelmissa asetetaan asukaskohtaisille hygieniakäytännöille tavoitteet, joihin kuuluvat asukkaiden henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimisen lisäksi mm. tarvittaessa tarttuvien sairauksien leviämisen estäminen. Asukkaan henkilökohtaiseen hygieniaan kuuluu hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelmassa sovitut asiat.

Asukkaiden henkilökohtainen hygienia:

- Hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovitaan asukkaan hygieniatoimintoihin liittyvät asiat. Tarjoamme mahdollisuuden suihkuun tai saunaan vähintään kerran viikossa, tarpeen mukaan useammin. Viikkokalenteriin on suunniteltu asukkaiden suuntaa antavat suihku- ja saunapäivät.
- Päivittäin huolehditaan: kasvojen, kainaloiden, käsien ja genitaalialueen pesu, ihon kunto, hiusten siisteys, parran ajo yksilöllisen tarpeen mukaan. Hampaiden pesu ja suun hoito tehdään päivittäin. Kynnet tarkistetaan viikoittain ja tarvittaessa tehdään kynsien leikkaus.
- Asukkaat käyttävät omia vaatteita ja huolehdimme, että heillä on päivittäin puhdas vaatetus. Hoitajat huolehtivat myös siitä, että asukkailla on puhtaat liinavaatteet ja ne vaihdetaan säännöllisesti ja tarpeen mukaan.
- Hygieniakäytäntöjen varmistaminen tapahtuu päivittäin henkilökunnan seurattessa asiakkaiden yleistä siisteyttä. Havaittuihin epäkohtiin puututaan.

Palvelukoti Palmu-Porin jakelukeittiössä noudatamme omavalvontaa. Kaikilla hoitotyöntekijöillä on hygieniaopassi suoritettuna, mutta ei ole välttämätön.

7.4. Terveyden- ja sairaanhoito

Palmu-Porissa lääkäri voi toimia haastavissa tilanteissa asiakkaan hoidosta vastaavana lääkärinä. Palvelukoti Palmu-Porissa käyvä lääkäri vastaa asiakkaiden terveyden- ja sairaanhoidosta yhdessä yksikön henkilökunnan kanssa. Yksikkö tekee yhteistyötä Pihlajalinna Terveys Oy Kaivokatu (Doctagon) lääkäripalveluiden kanssa. Lääkärinkierro pidetään viikottain puhelimitse vastuulääkäri Antti Lähteenmäen kanssa. Pihlajalinna Terveys Oy:n vastuulääkäreitä ja takapäivystäjiä voi konsultoida 24 / 7 puhelimitse. Lääkärin lähikiertopäiviä on kolmen kuukauden välein. Tapauksissa, joissa tarvitaan lääkärin suorittamaa kliinistä tutkimista asukkaalle, ollaan yhteydessä mobiililääkäriin. Tarvittaessa asiakas lähetetään päivystykseen.

Asiakas saa suun terveydenhuollon palvelut lähipalvelualueen suun terveydenhuollon yksiköstä. Suuhygienisti voidaan pyytää yksikköön tekemään tarkastuksia ja kouluttamaan henkilökuntaa. Tarvittaessa otamme yhteyden hammaslääkäriin. Suun hoidosta vastaavat löytyvät liitteestä 1.

Suun ja hampaiden hoitokortti.

[http://patarumpu.pori.fi/perusturva/lomakkeet/Jaetut asiakirjat/Suun terveydenhuolto/Suun ja hampaiden hoitokortti laitoshoidossa oleville.doc](http://patarumpu.pori.fi/perusturva/lomakkeet/Jaetut%20asiakirjat/Suun%20terveydenhuolto/Suun%20ja%20hampaiden%20hoitokortti%20laitoshoidossa%20oleville.doc)

Pitkäaikaissairaiden asiakkaiden seuranta ja terveyden edistäminen kuuluu kaikkien hoitotyötä tekevien perustehtävään. Perusturvakeskukseen on laadittu yhtenäiset ohjeet pitkäaikaissairauksien seurantaan.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/default.aspx?RootFolder=%2Fperusturva%2Ftoimintaohje%2FJaetut%20asiakirjat%2FHoitajan%20toimintaohjeet&FolderCTID=0x012000C33C9A03A6B1DF4D812D3FD980D33884&View={503CC9EE-F51E-4490-BC57-4C74E82A0598}>

Palvelukoti Palmu-Porissa tuemme asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti huomioiden fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen osallisuuden. Edistämme terveyttä; ravitsevalla ruoalla, ennaltaehkäisevällä hoitotyöllä ja tarjoamalla virikkeitä ja ulkoilua.

Asukkaiden vointia seurataan kokonaisvaltaisesti, päivittäin hoitajien toimesta ja voinnin muutoksista sekä esim. lääkitystarpeen muutoksissa ollaan yhteydessä lääkäriin. Asukkaiden terveyttä edistetään ja vointia seurataan kontrolliverikokein ja seuraamalla erilaisin mittauksin. Ihon kuntoa seurataan päivittäin ja korvien puhtaus, kynnet tarkastetaan viikoittain. Tarvittaessa mitataan verenpaine ja paino. Lääkäri tekee vuositarkastukset, jolloin lääkelistat tarkastetaan ja hoitajat ottavat kontrolli laboratorionkokeet. Teemme RaVa-testit vuosittain sekä muita tarvittavia testejä voinnin arvioimisen tueksi (esim. MMSE). Lääkitysten vaikutuksia seurataan hoitajien toimesta päivittäin. Yhteistyötä tehdään myös apteekin henkilökunnan kanssa.

Asukkaat hoidetaan Palvelukoti Palmu-Porissa elämänsä loppuun asti. Saattohoitovaiheen alkamisesta tekee päätöksen hoitava lääkäri omaisen kanssa käydyn keskustelun jälkeen. Asukkaan hoitotahto huomioidaan. Kuolevaa asukasta ja hänen omaisiaan tuetaan, kärsimystä ja kipua lievennetään kaikin käytettävissä olevin tavoin.

Kuolemantapausten osalta noudatetaan Perusturvakeskuksen ohjetta.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Kuolemantapaus/Kuoleman%20oteamisen%20ohjeet%20paivitetty%20220119.pdf>

7.5. Lääkehoito

Perusturvakeskuksen vanhuspalveluiden ympärivuorokautisiin yksiköihin on laadittu STM:n Turvallinen lääkehoito-oppaan (2005:32) mukainen lääkehoitosuunnitelma. Palmu-Porin oma

lääkehoito suunnitelma on päivitetty helmikuussa 2019 Turvallinen lääkehoito 2016 -oppaan mukaisesti.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/default.aspx?RootFolder=%2Fperusturva%2Ftoimintaohje%2FJaetut%20asiakirjat%2FPotilasturvallisuus%2FL%C3%A4%C3%A4kehoidon%20turvallisuus%2FL%C3%A4%C3%A4kehoitosuunnitelmat%20palvelualueittain%2FVanhustenhuollon%20palveluiden%20I%C3%A4%C3%A4kehoitosuunnitelmat&FolderCTID=0x012000C33C9A03A6B1DF4D812D3FD980D33884&View={503CC9EE-F51E-4490-BC57-4C74E82A0598}>

Suunnitelmassa on määritelty ja sovittu lääkehoidon henkilöstön vastuut, velvollisuudet, työnjako, lupakäytäntö, lääkehoidon vaikutusten arviointi ja kirjaaminen sekä seuranta. Suunnitelma päivitetään vähintään kerran vuodessa ja päivityksestä vastaavat lääkehoidon vastaavat yhteistyössä vanhuspalveluiden esimiesten ja päälliköiden kanssa. Lääkepoikkeamia seurataan HaiPro- järjestelmän avulla.

Lääkäri vastaa lääkehoidon kokonaisuudesta. Vanhuspalveluiden esimiehen tehtävänä on ohjata ja valvoa lääkehoidon toteuttamista ja laatua sekä päättää eri henkilöstöryhmien työnjaosta ja yhteistyöstä lääkehoidon toteuttamisessa niin, että jokaisen ammattiryhmän osaaminen hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla. Esimies vastaa henkilökunnan riittävästä lääkehoidon osaamisesta, lupakäytännöistä sekä yksikön lääkehuollon toimivuudesta ja turvallisuudesta. Hän jakaa lääkevastaavan / sairaanhoitajan kanssa vastuun lääkehoidon toteuttamisesta ja kehittämisestä. Jokainen lääkehoitoon osallistuva vastaa omasta toiminnastaan. Yksiköihin on nimetty lääkehoidon vastaavat, jotka löytyvät liitteestä 1.

Kaikki lääkehoitoon osallistuvat hoitajat suorittavat Lääkehoidon osaaminen verkossa -koulutuksen (LOVe). Sairaanhoitajat suorittavat LOP, Ger, IV- ja ABO- osiot. Lähihoitajat suorittavat LOP ja Ger - osiot. Toimintayksiköissä on nimetyt tenttien vastaanottajat. Kaikki lääkehoidon osaamisen varmistamisen vaiheet Loki- kirjaan. Lääkehoidon osaaminen päivitetään viiden vuoden välein. Vanhuspalveluiden esimies huolehtii siitä, että kaikki sairaan- ja lähihoitajat osallistuvat LOVe – koulutukseen.

Vuonna 2016 Porin perusturvakeskus on kilpailuttanut lääkkeiden koneellisen annosjakelun ja siirtynyt asteittainen eri yksiköissä palvelun piiriin. Palvelukoti Palmu-Porissa on käytössä koneellinen lääkkeiden annosjakelu ja annosjakelupussit tilataan Porin Karhu-Apteekista. Koneelliseen jakeluun sopimattomat muut lääkkeet tilataan samasta apteekista. Asiakkaan omaiset tekevät sopimukset Porin Karhu-Apteekin kanssa (eReseptisuostumus, annosjakelusopimus ja suoramaksusopimus).

Lääkkeet toimitetaan apteekista viikoittain / joka toinen viikko ja lääkäri tekee e-reseptit. Laskut menevät suoraan sovittuun osoitteeseen. Lääkemuutoksista ja niiden aiheuttamista kustannuksista informoidaan sekä asiakasta ja omaisia. Lääkkeiden kaksoistarkastus on käytössä.

Käytössä on päivystyslääkekaappi (sijaitsee Keitaan lääkehuoneessa).

../Ympäri vuorokautinen hoito/Ohjeet Porin perusturvan tehostetun palveluasumisen päivystyslääkekaapin käyttöön.docx

7.6. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Yhteistyötä tehdään asukkaan asioissa sekä toiminnan sisällöstä ja työstä nousevissa asioissa ja tilanteissa eri toimijoiden kanssa. Tiedonkulku yhteistyökumppaneiden kanssa toteutetaan toimintaohjeilla, yhteisillä kokouksilla ja / tai koulutuksilla sekä suorilla kontakteilla.

Vapaaehtoisilta toimijoilta edellytetään salassapitositoumuksen allekirjoittamista.

http://patarumpu.pori.fi/perusturva/lomakkeet/Jaetut_asiakirjat/Tietosuoja/Vapaaehtoisen_salassapitositoumus.docx

Palvelukoti Palmu-Porin yhteistyötahoja ovat muun muassa Porin Karhu-Apteekki, Lännen tekstiilihuolto,taksit, yksityiset yrittäjät, laboratorio Satadiag, lääkäripalvelut Pihlajalinna Terveys Oy Kaivokatu, kuntoutus, lähipalvelukeskus, mobiililääkäri, eri laulu- ja kuororyhmät, Länsi-Porin seurakunta ja kerho, pelastuslaitos, Winnova, Sataedu, SAMK, DIAK. Osa yhteistyötahojen tarjoamista palveluista on asiakkaille maksullisia esim. parturi-/ kampaamopalvelut.

7.7. Alihankintana tuotetut palvelut

Porin perusturvakeskus tekee alihankintana tuotettujen palvelujen tuottajien kanssa sopimukset. Palveluntuottajat sitoutuvat kaupungin edellyttämiin vaatimuksiin. Porin perusturvakeskuksen ravitsemusasiantuntija Marjut Länsiniemi ja palvelusuunnittelija Merja Limnell valvovat ja ohjaavat osaltaan palveluiden laadun seuranta ja yhteistyötä alihankintana tuotettujen palveluiden tuottajien kanssa. Palvelujen laatua seurataan yksikössä sekä erikseen kerättävillä seurantatiedoilla, joita käsitellään vanhuspalveluiden päällikkötiimissä.

Neuvottelemalla ja keskustelemalla sekä antamalla palautetta varmistetaan, että Palvelukoti Palmu-Porille alihankintana tuotetut palvelut vastaavat niille asetettuja sisältö-, laatu- ja asiakasturvallisuusvaatimuksia. Yhteisissä palaverissa (muun muassa logistiikkakeskus, apteekki, palveluliikelaitos -> ruoka ja siivous) käydään epäkohtia, onnistumisia sekä yhteisiä tavoitteita ja toiveita läpi.

Palautetta kerätään alihankkijoiden tuottamista palveluista. Porin palveluliikelaitoksella on käytössä reklamaatiolomake ateriapalveluista sekä ISS:llä puhtaus- ja kiinteistöhoitopalveluista.

<http://patarumpu.pori.fi/palvelut/palveluliikelaitos/Documents/Reklamaatiolomake.doc>

<https://isannointi.tampuuri.fi/nettilomake/porinyhasunnot/sahkoinenilmoitus.aspx?RadUrid=8835a2d0-a96a-49b9-9571-a6fab3d949ab>

8. ASIAKASTURVALLISUUS

8.1. Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Työyhteisön koulutus ja työyhteisölle laadittavat turvaohjeet sekä tekniset turvajärjestelmät ovat ensisijaisia keinoja vaara- ja uhkatilanteisiin varautumisessa. Uusien työntekijöiden perehdyttäminen toimipisteen turvallisuusjärjestelyihin, turvallisuussuunnitelmiin ja turvaohjeisiin on välttämätöntä. Turvallisuus-ongelmien tunnistaminen ja avoin käsittely luo pohjan turvallisuuskulttuurille. Yksikön turvallisuuden edistäminen edellyttää yhteistyötä muiden turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Yksikön käytössä on toimintaohjeet häiriötilanteiden varalle.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Turvallisuus/Toimintaohjekortit%20häiriötilanteiden%20varalle%202019.pdf>

[http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut asiakirjat/Turvallisuus/Väkivallan ennaltaehkäisy ja hallinta_perusturvakeskus.docx](http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Turvallisuus/Väkivallan%20ennaltaehkäisy%20ja%20hallinta_perusturvakeskus.docx)

Palvelukoti Palmu-Porin pelastussuunnitelma on laadittu ja se päivitetään vähintään vuosittain. Poistumisturvallisuusselvitys sekä riskien arviointi on laadittu ja niiden päivittämisestä huolehditaan asianmukaisesti. Sisäiset palotarkastukset suoritetaan perusturvakeskuksen ohjeiden mukaisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa. Sisäisen palotarkastuksen dokumentoinnissa käytetään siihen tarkoitettua lomaketta.

[http://patarumpu.pori.fi/perusturva/lomakkeet/Jaetut asiakirjat/Vanhuspalvelut/Sisäinen palotarkastuslomake.docx](http://patarumpu.pori.fi/perusturva/lomakkeet/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Sisäinen%20palotarkastuslomake.docx)

Vartijan saa tarvittaessa paikalle. Porin Perusturvakeskus tuottaa turvallisuuspalvelut alihankintana ja palvelusta vastaa Securitas Oy. Käytössä on murtohälytykset, puhelinturva, turvaamispalvelu, kannettava päällekkäuspainike ja piirivartiointi.

Tilausohje turvallisuuspalveluista.

[../.../Turvallisuus/TURVALLISUUSPALV.TILAAMINEN_portaali.docx](http://patarumpu.pori.fi/perusturva/lomakkeet/Jaetut%20asiakirjat/Turvallisuus/TURVALLISUUSPALV.TILAAMINEN_portaali.docx)

Palvelukoti Palmu-Porissa toimitaan palo- ja pelastussuunnitelman ja lääkehoitosuunnitelman mukaan. Porin kaupungin ympäristöviraston terveysturvayksikkö tekee valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset. Lisäksi yhteistyötä tehdään muiden asiakasturvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa järjestämällä esimerkiksi palo- ja pelastusharjoitukset pelastuslaitoksen ohjaamana. Hygieniahoitajan kanssa toteutuvat hygieniakierrot. Kiinteistöhuollolle tehdään tarvittaessa korjaus-/huoltolista.

Perehdytämme uudet työntekijät mahdollisimman hyvin, yksilöllisten tarpeiden mukaan. Välineet huolletaan ja hankitaan tarvittaessa uusia. Osastoivat ulko-ovet ovat sisäpuolelta lukittuina ja yksiköissä VIVAGOn hoitajakutsu- ja hälytysjärjestelmä; lääkehuoneissa on lisäksi kameravalvonta kummassakin yksikössä. Panostamme ennakointiin muun muassa tekemällä säännöllisesti riskien arvioinnin ja vaarojen tunnistamisen sekä osallistumalla erilaisiin koulutuksiin (muun muassa ensiapu ja mapa). Yksiköiden palo- ja pelastusvastaavat löytyvät liitteestä 1.

Asiakasturvallisuutta varmistaa omalta osaltaan myös holhoustoimilain mukainen ilmoitusvelvollisuus maistraatille edunvalvonnan tarpeessa olevasta henkilöstä sekä vanhuspalvelulain mukaisesta velvollisuudesta ilmoittaa iäkkäältä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön huolehtimaan itsestään.

8.2. Hoito- ja hoivahenkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet

Tarvittava henkilöstömäärä riippuu asukkaiden avun tarpeesta, määrästä ja toimintaympäristöstä. Henkilöstöjohtamisella varmistetaan turvallisen toiminnan edellyttämä henkilöstömäärä ja henkilöstörakenne.

Palvelukoti Palmu-Porissa on kaksi yksikköä (Dyyni ja Keidas). Yksiköiden hoitohenkilökunta muodostuu vanhuspalveluiden esimiehistä, sairaanhoitajista ja lähihoitajista. Mitoitus 0,60 hoitajaa/asukas; aamussa on 7-9, illassa 6-7 ja yössä 1 työntekijä. Viikonloppuisin aamussa 6, illassa 6 ja yö 1.

Vanhuspalveluiden esimiehen, sairaanhoitajan ja lähihoitajan tehtäväkuvaukset on laadittu ja ne löytyvät yksiköstä.

Terveysten- ja sosiaali huollon ammattien harjoittamisen vaatimukset on säädetty laissa. Terveystenhuollon ammattihenkilöistä on annettu laki <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>

Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150817>.

8.3. Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet ja sijaisten käyttö

Porin kaupunki on ohjeistanut täyttölupamenettelyn ja Porin perusturvakeskuksessa on ohjeistettu tarkasti henkilökunnan eroilmoitusten, täyttölupaesitysten, työsuhteisten valinnan ja nimikemuutosesitysten käsittely.

Vanhuspalveluissa on oma varahenkilöstö, jossa on 30 lähihoitajan ja 13 sairaanhoitajan vakanssia. Varahenkilöstö on jaettu vanhuspalveluiden aluejaon mukaisesti. Jokaiselle varahenkilöstössä toimivalle hoitajalle on määritelty ns. kotiyksikkö. Varahenkilö työskentelee kotiyksikössä siinä tapauksessa, että varausta ei ole. Varahenkilöstön käyttöön on laadittu ohje.

<http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut%20asiakirjat/Vanhuspalvelut/Vanhuspalveluiden%20yhteiset%20toimintaohjeet/LAH%20ohje%20asiakkaalle%201%2009%2016%20alkaen.docx>

Valtuudet sijaisen palkkaamiseen on määritelty Porin perusturvakeskuksen toimintasäännön esimiesliitteessä. Määräaikaisia sopimuksia tehdään vain työsopimuslain mukaisin perustein. Porin kaupunki käyttää sijaisten rekrytoinneissa sähköistä Kuntarekry- ohjelmaa. Henkilöstöpalveluiden rekrytointiyksikkö käsittelee kaikki sijaishakemukset sekä tarkistaa hakijoiden alkuperäiset todistukset. Sijaista hakeva yksikkö tekee ohjelmaan sijaishaun, jossa määritellään tehtävä ja ajanjakso, johon sijaista haetaan.

../../Vanhuspalveluiden yhteiset toimintaohjeet/Sijaishaun pikaohje 2016.pdf

Lyhytaikaisten sijaisten (1-3 päivän) palkkaamisen voi käyttää Sarastiarekryä.

8.4. Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Palvelukoti Palmu-Porin työntekijät perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Sama koskee myös yksikössä työskenteleviä opiskelijoita ja pitkään töistä poissaolleita. Johtamisen ja täydennyskoulutuksen merkitys korostuu, kun työyhteisö omaksuu uudenlaista toimintakulttuuria ja suhtautumista asiakkaisiin ja työhön mm. itsemääräämisoikeuden tukemisessa tai omavalvonnassa.

Porin perusturvakeskuksen perehdytyksen tavoitteet ovat seuraavat

- Koko organisaation kattava yleinen kirjallinen perehdytysohjelma on käytössä
- Yksikkökohtaiset kirjalliset perehdytysohjelmat ovat ajan tasalla
- Jokainen uusi ja toimintayksikköä vaihtava sekä työhön palaava työntekijä on perehdytetty tietyn ajanjakson kuluessa
- Uudella työntekijällä on tietty minimiaika perehdytykseen

Palvelukoti Palmu-Porissa jokainen työntekijä perehdytetään. Tilapäisesti sairaanhoitajan tehtävissä toimivan opiskelijan on aina työskenneltävä laillistetun ja riittävän kokeneen sairaanhoitajan johdon ja valvonnan alaisuudessa. Opiskelijalle nimetään ohjaaja kirjallisesti ja hänelle määritellään riittävän tarkasti opiskelijan tehtävät, vastuu, toiminnan rajat ja muut velvoitteet.

Työharjoittelussa olevalle opiskelijalle nimetään ohjaaja, joka auttaa ja ohjaa opiskelijaa koko työharjoittelun ajan. Ohjaaja on myös yhteistyössä koulun opettajaan. Myös muut työntekijät ovat vastuussa opiskelijan ohjauksesta.

Käytössä on perehdytyslomake. Yksikössä voidaan käyttää myös omaan käyttöön muokattua lomaketta.

http://patarumpu.pori.fi/henkilosto/palvelussuhde/Perehdyttaminen/perehdyttäjän_muistilista.docx

Sosiaali- ja terveydenhuollon osaamistarpeiden muutokset edellyttävät henkilöstöltä jatkuvaa kouluttautumista ja ammattitaidon kehittämistä sekä kriittistä työtettä ja perustellun tutkimustiedon hyödyntämistä toimintakäytäntöjen kehittämisessä. Näihin haasteisiin vastaamiseksi systemaattisella ja riittävän pitkäkestoisella täydennyskoulutuksella on suuri merkitys. Työntekijöillä on mahdollisuus osallistua täydennyskoulutuksiin. Työntekijät ilmoittavat halukkuutensa koulutusanomuksella ja esimies ilmoittaa heidät koulutuksiin. Jokainen työntekijä on veloitettu osallistumaan koulutuksiin. Koulutustiedot kirjataan työntekijän tietoihin sähköiseen järjestelmään (Personec Ess). Osastotunneilla jaetaan koulutuksista saatua tietoa.

Porin perusturvakeskukseen on laadittu koulutussuunnitelma. Porin perusturvakeskuksen koulutussuunnitelma linkitetään tähän, kun se valmistuu.

Palvelukoti Palmu-Porissa osaamistarpeita kartoitetaan muun muassa vuosittaisten kehityskeskusteluiden yhteydessä. Työntekijöille tehdään osaamiskartoitukset säännöllisin väliajoin (uusille työntekijöille ensimmäisen kehityskeskustelun yhteydessä).

8.5. Toimitilat

Palvelukoti Palmu-Porissa jokaisella asukkaalla on oma huone. Asukkaan asunnossa on hoitosänky patjoineen sekä yöpöytä sekä yleisvalaistus yksikön puolesta. Turvallisuuden (esim. liukkaat matot tarvitsevat pohjaan liukuestepohjan ja vanhojen sähkölaitteiden turvallisuus pitää tarkistaa) huomioiden asukas saa sisustaa omaistensa kanssa huoneensa mieleisekseen. Asukkaan kalusteissa tulee huomioida säännökset palosuojatun materiaalin käytöstä.

Huomioidaan asukkaiden ja omaisten tarpeet ja mahdollistetaan yöpyminen. Vierailuaikoja ei ole. Kaikkien asukkaiden käytössä on aidattu viihtyisiä takaterassi, 1.kerroksen iso aulatila, sauna kummassakin yksikössä, ruokailu- ja oleskelutilat yksiköiden kummassakin päässä molemmissa kerroksissa. Osastoivat ulko-ovet ovat lukossa sisältäpäin. Tarvittaessa asukkaan huoneen ovi voidaan laittaa yöksi lukkoon. Asukkaan ollessa poissa huoneen ovi on lukittu.

8.6. Teknologiset ratkaisut

Palvelukoti Palmu-Porissa on käytössä VIVAGO-hoitajakutsujärjestelmä (asiakkailla on turvarannekkeet ja hälytyspainike puheyhteydellä on kaikissa asiakashuoneissa). Hälytyksiin vastataan aina ja pääsääntöisesti käymällä asukkaan luona. Hälytykset ja niiden kuittaukset kirjautuvat hoitajakutsujärjestelmän käyttöohjelmaan. Turvallisuuteen liittyviä teknologisia ratkaisuja ovat myös muun muassa lääkehuoneiden kameravalvonta, automaattinen palohälytinjärjestelmä ja sprinkelijärjestelmä.

8.7. Terveysthuollon laitteiden ja tarvikkeiden hankinta, käytön ohjaus ja huolto

Laittehankinnat tehdään Porin kaupungin hankintasääntöjen mukaisesti ja niiden suunnittelussa ja hallinnassa on keskeistä lääketieteellinen ja hoitotyön asiantuntemus.

Porin perusturvakeskuksessa terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista vastaava henkilö on terveys- ja hyvinvointipalveluiden johtaja Anna-Liisa Koivisto. Terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden turvallisuuteen liittyvissä asioissa vastuuhenkilönä on sairaalapalveluiden ylilääkäri Margarita Tynni. Tämän lisäksi yksiköihin on nimetty terveydenhuollon laitteista vastaavat, jotka löytyvät liitteestä 1. Henkilökuntaa perehdytetään laitteiden käyttöön.

Asukkaiden ja henkilökunnan turvallisuutta varmistetaan laitteiden ja tarvikkeiden säännöllisellä huollolla. Henkilökuntaa perehdytetään laitteiden käyttöön. Rikkoutuneet laitteet poistetaan käytöstä. Kaikki laitteisiin ja tarvikkeisiin sekä niiden käyttöön liittyvät vaaratapahtumat ilmoitetaan HaiPro/Wpro -järjestelmään ja tapahtumayksiköksi laitetaan se yksikkö, missä laite sijaitsee.

Perusturvakeskuksessa on käytössä laitekortti (Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista 629/2010). Jokainen yksikkö tekee oman taulukon ja tallentaa sen kustannuspaikan nimellä osoitteeseen P:\Laiteluettelo perusturva.

Laittekorttiin merkitään kaikkien terveydenhuollon laitteiden (esim. RR-mittarit, potilasnostimet jne.) laitetiedot sekä vastuuhenkilö yksikössä (Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista 629/2010). Kortin tarkoituksena on helpottaa laitteiden huoltamisen varmistaminen ajallaan ja sitä kautta lisätä potilasturvallisuutta.

Palvelukoti Palmu-Porissa hoitohenkilökunta arvioi asukkaiden apuvälineiden tarpeen ja hankkii ne apuvälinelainaamosta. Tarvittaessa saamme apua fysioterapeutilta, jonka kanssa opastetaan käyttö ja huolehditaan tarvittavat huollot.

8.8. Asiakas- ja potilastietojen käsittely

Palvelukoti Palmu-Porissa hoidon dokumentointi on osa asukasturvallisuutta ja sillä edistetään korkeatasoisen asukaslähtöisen hoidon toteutumista. Perehdytyksessä käsitellään tietosuojasioiden merkitys, kirjaamiskäytännöt ja salassapitovaatimukset. Vanhuspalveluiden esimies vastaa siitä, että ohjeistoon tutustutaan ja vakuutukset allekirjoitetaan ja säilytetään.

Asiakastietojärjestelmään (LifeCare) tallennetaan hoidon kannalta oleellinen tieto joita ovat muun muassa hoidon tarve ja tavoite, hoidon toteutus ja keinot, työnjako, seuranta ja arviointi sekä diagnoosi- ja lääketilasto. Hoitosuunnitelmaa laadittaessa asukkaalle annetaan tietoa hänen sairauksistaan ja niiden hoitovaihtoehdoista sekä niihin liittyvistä riskeistä. Hoitosuunnitelmassa sovitaan myös niistä asioista, joista asukas itse huolehtii hoidossaan. Hoitosuunnitelmasta annetaan tarvittaessa kopio asukkaalle. Asukkaalta kysytään suostumus tietojen katseluun alueellisesti sekä toimialueittain ja informoidaan omakantaan/e-arkistoon menevistä tiedoista. Hänelle kerrotaan niistä suullisesti ja otetaan tarvittaviin asiakirjoihin allekirjoitus. Myös asukkaan omaista informoidaan tarvittaessa.

Suostumuslomake hoitotietojen katseluun.

http://patarumpu.pori.fi/perusturva/lomakkeet/Jaetut_asiakirjat/Tietosuoja/Suostumus_hoitotietojen_katseluun.docx

Perusturvakeskuksen johtoryhmä on nimennyt tietoturvapäällikön, joka on terveys- ja hyvinvointipalvelujen johtaja Anna-Liisa Koivisto. Tietosuojatyöryhmän edustajana vanhuspalveluista on Pirjo Mäkilä.

Tietosuojatyöryhmä on laatinut tietoturvaohjeiston. Päivitettävänä, linkitetään tähän uusi, kun valmistuu.

http://patarumpu.pori.fi/perusturva/tyoturva/Documents/Tietoturva/Tietoturvaohjeisto_2012.doc

Työntekijät allekirjoittavat vakuutus – lomakkeen työ-/ virkasuhteen alkaessa.

http://patarumpu.pori.fi/perusturva/lomakkeet/Jaetut_asiakirjat/Tietosuoja/Vakuutus.doc

Yksikkö käsittelee asiakirjoja siten kuin henkilötietolaissa (523/1999) ja laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (159/2007) sekä muussa sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännössä säädetään.

Rekisteritietoseloste on Palvelukoti Palmu-Porin yksiköiden ilmoitustaululla. Perusturvakeskus vastaa omassa toiminnassaan syntyneiden asiakirjojen rekisterinpidosta henkilötietolain (523/1999) mukaisesti.

[http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut_asiakirjat/Vanhuspalvelut/TerveysEFFICA_REKISTERISELOSTE Päivitetty 120216.doc](http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut_asiakirjat/Vanhuspalvelut/TerveysEFFICA_REKISTERISELOSTE_Päivitetty_120216.doc)

Kameravalvontajärjestelmän rekisteriseloste nähtävillä palvelukoti Palmu-Porissa molempien yksiköiden ilmoitustauluilla.

http://patarumpu.pori.fi/perusturva/toimintaohje/Jaetut_asiakirjat/Vanhuspalvelut/PETU_REKISTERISELOSTE_KAMERAT.docx

8.9. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien omavalvonta

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien omavalvonnasta on annettu erikseen määräys (THL/1305/4.09.00/2014).

9. KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Palvelukoti Palmu-Porin kohdennettu kehittämissuunnitelma:

- tehostetun palveluasumisen hoitoideologian sisäistäminen
- viriketoiminnan kehittäminen palvelukoti Palmu-Porissa

- eri yhdistysten ja yhteisöjen kanssa tehtävä yhteistyö

10. OMAVALVONTASUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Omavalvontasuunnitelma on hyväksytty palvelualueen johdon työkokouksessa sekä saatettu tiedoksi perusturva johtoryhmälle.

Päivitetty 15.05.2019

Hyväksytty 31.5.2019

Allekirjoitukset

Pia Jeskanen
Vanhuspalveluiden esimies
Palvelukoti Palmu-Pori/Dyyni
Porin perusturvakeskus

Petri Jalonen
Vanhuspalveluiden esimies
Palvelukoti Palmu-Pori/Keidas
Porin perusturvakeskus

Katriina Virtanen
Vanhuspalveluiden päällikkö Läntinen alue
Porin perusturvakeskus

Pirjo Rehula
Vanhuspalveluiden johtaja
Porin Perusturvakeskus